

Mestna občina Novo mesto

**Občinska uprava
Urad za kulturo,
zdravstvo in socialo**

Seidlova c.1
8000 Novo mesto
tel.: 07 / 39 39 251, faks: 07 / 39 39 208
e-pošta: mestna.obcina@novomesto.si

Številka: 007-7/2011
Datum: 21. 5. 2012

OBČINSKI SVET MESTNE OBČINE NOVO MESTO

ZADEVA: ANALIZA POMOČI NA DOMU S Poudarkom NA STRUKTURI CENE IZVAJALCA

I. UVOD

Zaradi podaljšane dobe staranja, se tako v Sloveniji kot drugod v razvitem svetu, povečuje število starejše populacije. Ne glede na to, da je lahko starost še zmeraj lepa in ustvarjalna, se nanjo vse bolj veže strah, ali bodo sami lahko samostojno skrbeli zase, saj tudi ožji družinski člani nimajo več toliko časa za njih, kar je bilo nekoč del družinskega vsakdana.

Na področju oskrbe in nege na domu je v okviru mreže javne službe organizirana pomoč v obliki centrov za socialno delo, javnih zavodov in drugih koncesionarjev, ki izvajajo strokovno voden proces socialne oskrbe na domu. Cene pomoči so za uporabnike še kar ugodne, saj so subvencionirane s strani občine. Vendar je količina storitev večinoma omejena na 20 ur v tednu in včasih ponekod nastane zaradi tega tudi kakšen zastoj v čakalni vrsti.

Pomoč še vedno ni dostopna v vseh občinah. V Sloveniji po podatkih za leto 2010 izvajajo pomoč na domu 43 centrov za socialno delo, 21 domov za starejše, trije posebni zavodi za pomoč na domu ter osem zasebnikov s koncesijo. Po podatkih Inštituta za socialno varstvo za leto 2010 so pomoč na domu izvajali v 201 občini, v 6 občinah se pomoč ni izvajala, v 3 občinah pa pomoč niti ni bila zagotovljena.

Pregled izvajalcev pomoči na domu glede na status:

Izvajalec	število
Center za socialno delo	43
Dom za starejše in posebni zavodi	21
Posebni zavod za pomoč na domu	3
Koncesionarji	8
skupaj	75

vir: Inštitut za socialno varstvo, analiza stanja 2010

V podatkih IRSV je bilo v letu 2010 storitve pomoč na domu deležnih nekaj več kot 6.570 oseb, več kot 50% je bilo starejših od 80 let, tretjina pa od 65 do 79 let.

II. SPLOŠNO O SOCIALNOVARSTVENI STORITVI POMOČ NA DOMU

Pomoč družini na domu je po Zakonu o socialnem varstvu socialnovarstvena storitev, katero izvajanje in financiranje spada v pristojnost občine, saj mora ta zagotoviti mrežo javne službe na tem področju.

Pomoč na domu vsebuje socialno oskrbo upravičenca v primeru starosti, invalidnosti ter v drugih primerih, ko socialna oskrba lahko vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu v zavodu, v drugi družini ali v drugi organizirani obliki. Upravičenci socialne oskrbe na domu so osebe, ki imajo stalno prebivališče v Mestni občini Novo mesto imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem domačem bivalnem okolju, vendar se zaradi starosti ali hude invalidnosti ne morejo oskrbovati in negovati sami, njihovi svojci pa take oskrbe in nege ne zmorejo ali zanjo nimajo možnosti.

Socialna oskrba na domu obsega tri sklope opravil:

SKLOP A: pomoč pri temeljnih opravilih

- pomoč pri oblačenju ali slačenju,
- pomoč pri umivanju,
- pomoč pri hranjenju,
- pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih potreb;
- vzdrževanje in nego osebnih ortopedskih pripomočkov;

SKLOP B: gospodinjska pomoč

- prinašanje enega pripravljenega obroka
- nabava živil in priprava enega obroka hrane
- pomivanje uporabljene posode
- osnovno čiščenje bivalnega dela prostorov in odnašanje smeti
- postiljanje in osnovno vzdrževanje spalnega prostora

SKLOP C: pomoč pri ohranjanju socialnih stikov

- vzpostavljanje socialne mreže z okoljem, s prostovoljci in s sorodstvom,
- spremljanje upravičenca pri opravljanju nujnih obveznosti,
- informiranje ustanov o stanju in potrebah upravičenca ter
- priprava upravičenca na institucionalno varstvo.

Upravičenec je do storitve upravičen, če potrebuje najmanj dve storitvi iz dveh različnih sklopov opravil.

III. IZVAJANJE STORITVE POMOČ NA DOMU V MESTNI OBČINI NOVO MESTO

Mestna občina Novo mesto ima z Domom starejših občanov Novo mesto sklenjeno pogodbo o izvajanju in financiranju programa storitve pomoč na domu, ki izvaja dejavnost javne službe v skladu s pravilnikom o standardih in normativih socialno varstvenih storitev.

1. Izvajanje pomoči na domu v letu 2011

1.1 Število uporabnikov pomoči na domu

V tabeli je prikazano število uporabnikov pomoči na domu na dan 31.12.2011 glede na upravičenost do storitve:

Struktura uporabnikov pomoči na domu	na dan 31.dec.2011
Število oseb, starih nad 65 let , ki so zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, nesposobne za popolnoma samostojno življenje	278
Število oseb, s statusom invalida po ZDVDTP , ki po oceni pristojne komisije ne zmorejo samostojnega življenja, če stopnja in vrsta njihove invalidnosti omogočata občasno oskrbo na domu	2
Število drugih invalidnih oseb, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij	1
Število kronično bolnih oseb in oseb z dolgotrajnimi okvarami zdravja, ki nimajo priznanega statusa invalida in so po oceni CSD brez občasne pomoči druge osebe nesposobne za samostojno življenje	21
Število hudo bolnih otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in najtežjo motnjo v duševnem razvoju , ki niso vključeni v organizirane oblike varstva	/
Skupaj	302

1.2 Struktura storitve pomoči na domu po vsebinskih sklopih

V spodnji tabeli je prikazan delež celotne strukture pomoči na domu, ki predstavlja pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, gospodinjska pomoč ter delež pomoč pri ohranjanju socialnih stikov na dan 31.12.2011

	Delež celotne strukture pomoči na domu (%)
A. Pomoč pri temeljnih dnevni opravilih	50
B. Gospodinjska pomoč	30
C. Pomoč pri ohranjanju socialnih stikov	20
Skupaj	100 %

1.3 Prikaz celotnih stroškov storitve pomoči na domu

V tabeli so prikazani stroški in plačila uporabnikov ter subvencija občine v letu 2011:

	Strošek storitve v 2011
A. subvencija občine (vodenje in neposredna socialna oskrba)	265.333
B. Subvencija države (aktivna politika zaposlovanja, javna dela)	25.759
C. Plačilo uporabnikov	104.001

V letu 2011 je bilo povprečno mesečno število obiskov izvajalke socialne oskrbe pri enem uporabniku 25,47, povprečni efektivni čas enega obiska pri uporabniku pa je bil 30 minut. Povprečno število efektivnih ur na eno oskrbovalko na mesec je znašalo 116,18 efektivnih ur/oskrbovalko.

IV. STRUKTURA STROŠKOV STORITVE CENE IZVAJALCA ZA LETO 2012

1. Elementi za oblikovanje cene socialno varstvene storitve pomoč družini na domu

V skladu z 10. členom Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev, (v nadaljevanju: pravilnik), se cene storitve pomoč na domu določijo na osnovi načrtovanih mesečnih stroškov za tekoče leto - elementov za oblikovanje cen, preračunanih na enoto storitve (uro, dan, mesec).

Pravilnik določa, da so stroški storitve vsi stroški in odhodki, ki nastajajo v zvezi z izvajanjem socialno varstvene storitve in se upoštevajo kot element za oblikovanje cen v skladu s pravilnikom ne glede na to, kdo je plačnik.

V skladu s 4. členom pravilnika so stroški storitve, ki se upoštevajo kot **elementi za oblikovanje cen** naslednji:

- **stroški dela:** vključujejo plače s prispevki delodajalca za socialno varnost, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, regres za letni dopust, povračila stroškov prehrane med delom in prevoza na delo, jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči, v skladu z zakoni, kolektivno pogodbo ter drugimi predpisi ter normativi in standardi za opravljanje socialno varstvenih storitev. Število zaposlenih se določi po normativu, ki ureja standarde in normative socialno varstvenih storitev.
- **stroški materiala in storitev:** vsi stroški in odhodki za porabljen material in opravljene storitve v obsegu, ki je potreben za izvajanje storitve. Zajemajo stroške pisarniškega materiala, stroške nabave drobnega inventarja, stroške energije in vode, stroške čistilnih storitev in drugih stroškov prostorov, stroške plačilnega prometa in podobno.
- **stroški amortizacije:** v skladu z zakonom o računovodstvu in pravili, ki urejajo način in stopnje rednega odpisa osnovnih sredstev,
- **stroški investicijskega vzdrževanja:** stroški za večja popravila,
- **stroški financiranja.**

Pomen izrazov:

- **Cena storitve** je del stroškov socialno varstvene storitve, ki jih v skladu s pravilnikom plača uporabnik.
- **Subvencija** je del stroškov socialno varstvene storitve, ki se pokrivajo iz sredstev proračuna.
- **Efektivna ura** je ura neposredno opravljenih socialno varstvenih storitev pri uporabnikih, ki se določi tako, da se število ur polnega delovnega časa zmanjša za predvidene odsotnosti zaradi letnega dopusta, strokovnega izpopolnjevanja, odmora za malico in dnevnih opravil, ki se ne opravljajo neposredno za uporabnika.

Stroške socialno varstvene storitve pomoč družini na domu sestavljajo:

- a) stroški strokovne priprave v zvezi s sklenitvijo dogovora (ugotavljanje upravičenosti, priprava dogovora o izvajanju storitev, organizacija ključnih članov okolja, začetno srečanje);
- b) stroški vodenja in koordiniranja neposrednega izvajanja storitve (vodenje storitve, koordinacija izvajalcev in njihovo usmerjanje, sodelovanje z upravičenci pri izvajanju dogovora in pri zapletenih življenjskih situacijah upravičencev);
- c) stroški za neposredno izvajanje storitve na domu uporabnikov.

Stroški za strokovno pripravo v zvezi s sklenitvijo dogovora in stroške vodenja ter koordiniranje a) in b) so sestavljeni iz:

- stroškov dela, za polni delovni čas, pri čemer se število zaposlenih določi po normativu kot ga določa pravilnik, ki ureja standarde in normative socialno varstvenih storitev,

- stroškov materiala in storitev, ki predstavljajo skupne stroške,
- stroškov amortizacije in investicijskega vzdrževanja za zgradbo in opremo
- stroškov financiranja.

Stroški za neposredno izvajanje storitve c) so sestavljeni iz:

- stroškov dela neposrednih izvajalcev oskrbe. Kot korekcija plač ter prispevkov na plače zaposlenih se za plačane nepredvidene odsotnosti z dela upošteva povečanje za 3,83% na znesek plač ter prispevkov in davkov na plače neposrednih izvajalcev oskrbe,
- stroški materiala in storitev, ki predstavljajo stroške za prevozne storitve, če neposredni izvajalec storitve uporablja lastno vozilo, stroške uporabe vozila izvajalca, stroške zaščitnih sredstev, stroške zdravstvenih pregledov, stroške za zavarovalne premije za zavarovanje za splošno odgovornost iz dejavnosti, stroške izobraževanja, stroške pisarniškega materiala
- stroški amortizacije in investicijskega vzdrževanja za vozilo.

2. Postopek izračuna cene storitve

Cena socialno varstvene storitve pomoč družini na domu se v skladu s 14 členom pravilnika določi tako, da se:

- stroški storitve se najprej zmanjšajo za oprostitev, ki jo je občina dolžna v skladu z 20. členom Uredbe o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialnovarstvenih storitev plačati v celoti. Uporabnik je v celoti oproščen plačila tistega dela storitve, ki je namenjen pripravi in sklenitvi dogovora o izvajanju storitve, to so stroški iz točke a).
- preostanek stroškov storitve se nato zmanjša za subvencijo, ki jo je dolžna zagotavljati občina v skladu z 99. členom zakona o socialnem varstvu najmanj v višini 50% stroškov storitev vodenja in koordiniranja ter stroškov neposrednega izvajanja storitev.
- preostanek stroškov se deli s številom učinkovitih ur vseh neposrednih izvajalcev oskrbe na mesec, kar predstavlja ceno ure neposredne socialnovarstvene storitve, ki jo mora plačati uporabnik.

V skladu z metodologijo za izračun cene stroškov storitve pomoči na domu se upoštevajo naslednji normativi:

- **za stroške strokovne priprave v zvezi s sklenitvijo dogovora** - 1 strokovni delavec na 200 upravičencev;
- za stroške **vodenja in koordiniranja** neposrednega izvajanja storitve - 0,5 strokovnega delavca na vsakih 20 neposrednih izvajalcev oskrbe, oz. 0,55 strokovnega delavca v primeru, da le ta v povprečju oskrbuje več kot 5 uporabnikov;
- za stroške za **neposredno izvajanje storitve** na domu uporabnikov - povprečno 110 ur učinkovitega dela na mesec, oz. do 10% odstopanje zaradi posebnosti naselja (razpršenost in dostopnost do uporabnikov...).

3. Struktura stroškov za leto 2012

Pri vrednotenju posameznih kalkulativnih elementov stroškovne cene pomoč na domu so pri ceni za leto 2012 upoštevana naslednja izhodišča:

- povprečno število uporabnikov 200,
- povprečno mesečno število opravljenih ur 1.600 ur pomoči in
- 110 učinkovitih ur na mesec na enega oskrbovalca,

ter določila, ki izhajajo iz rasti elementov cen socialno varstvenih storitev za leto 2012, objavljenih v uradnem listu št. 10/2012:

- povprečna plača strokovnih delavcev (vodja in koordinatorja) za mesec januar 2012
- povprečna plača neposrednih izvajalcev pomoči na za mesec januar 2012
- rast povprečne plače na zaposlenega 0,0%
- rast drugih stroškov dela 2,4%
- rast premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja 1,5%
- rast stroškov materiala in storitev 2,0 %

3.1. Stroški strokovne priprave v zvezi s sklenitvijo dogovora

Stroški strokovne priprave v zvezi s sklenitvijo dogovora znašajo za Mestno občino Novo mesto 2.900,32 EUR mesečno. Od tega predstavljajo stroški dela 73,25%, stroški materiala in storitev 18,78% in stroški amortizacije 7,97%.

3.2. Stroški vodenja in koordiniranja neposrednega izvajanja storitve

V Mestni občini Novo mesto je potrebno za predviden obseg dela zagotoviti 14,55 socialnih oskrbovalcev. Iz teh normativov znašajo izračunani stroški vodenja in koordiniranja 1.899,78 EUR mesečno.

3.3. Stroški za neposredno izvajanje storitve na domu

Stroški neposrednega izvajanja storitve na domu znašajo na mesec 27.599,51 EUR, za kar izvajalec storitve zagotavlja 14,55 socialnih oskrbovalk na terenu.

Pregled povprečnih mesečnih stroškov storitve za neposredno izvajanje storitve na domu uporabnika:

zap. št.	vrsta stroška	povprečni mesečni stroški v €	struktura v %
I.	STROŠKI DELA	1.716,93	90,51
1	bruto plače	1.083,34	57,11
2	prispevki delodajalca 16,10%	174,42	9,20
3	premije KDPZ	29,02	1,53
4	drugi stroški dela (regres, prehrana, prevoz, jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči)	381,99	20,14
5	korekcija plač in prispevkov na plače (3,83%)	48,16	2,54
II.	STROŠKI MATERIALA IN STORITEV (stroški prevozov, zaščitnih sredstev, zdravstvenih pregledov, zavarovanje za splošno odgovornost, stroški izobraževanja, drugi stroški materiala in storitev)	179,94	9,49
	SKUPAJ (I-III)	1.896,87	100,00

4. Izračun cene storitve pomoč na domu za leto 2012

Pri izračunu cene za leto 2012 je bil upoštevan predlog, da ostane cena za uporabnika enaka kot je bila v letu 2011.

Izračun cene storitve, ki velja od 1.5.2012 dalje, je naslednji:

1	Število zaposlenih	15,95
2	- strokovna priprava, sklenitev dogovora	1,00
3	- vodenje in koordiniranje	0,40
4	- neposredna soc.oskrba uporabnikov	14,56
5	Št efektivnih ur na enega oskrbovalca na mesec	110
6	Skupno število efektivnih ur/mesec (4*5)	1.600

		povprečni mesečni stroški v EUR	subvencija občine/mesec	subvencija RS/mesec	razlika na mesec 5=2-3-4	cena storitve (6=5/sk.št.ef.ur)
	1	2	3	4	5	6
a	Stroški strokovne priprave v zvezi s sklenitvijo dogovora	2.900,32	2.900,32	-	-	-
b	stroški vodenja in koordinir. neposrednega izvajanja stor.	1.899,78	1.332,70	0,00	567,08	0,35
c	stroški za neposr.soc.oskrbo	27.599,51	19.361,06	0,00	8.238,45	5,15
d	- stroški dela	24.981,38	17.524,44	0,00	7.456,94	4,66
e	- stroški materiala in storitev, amortiz. inv.vzdržev.	2.618,13	1.836,62	0,00	781,51	0,49
f	- stroški financiranja	-	-	-	-	-
g	SKUPAJ (b+c)	29.499,29	20.693,75	0,00	8.805,54	5,50
	SKUPAJ NA URO (b+c/št.ef.ur)	18,44	12,93	0,00	5,50	
	Struktura v %	100,00	70,15		29,85	

V skladu s pravilnikom se cena ure storitve opravljene v nedeljo ali v nočnem času lahko poveča največ za 40%, storitev opravljena na dan državnega praznika in dela prostega dne pa največ za 50%. Za leto 2012 se razmerja glede na sedaj veljavno ceno niso spremenila in sicer za nedeljsko delo +20%, za praznične dni pa + 30%.

Zbirni pregled cene pomoči za uporabnika

	povp.meseč.stroški	na uro/delov.dan	na uro/prazniki	nedelje
1. stroškovna cena	29.499,29	18,44	24,02	22,15
2. subvencija občine	20.693,75	12,93	16,92	15,55
3. subvencija RS	0,00	0,00	0,00	0,00
Cena za uporabnika	8.805,54	5,50	7,10	6,60

Na podlagi metodologije in zakona o socialnem varstvu je občina kot nosilka programa pomoči na domu dolžna subvencionirati najmanj 50% stroškov vodenja in koordiniranja neposrednega izvajanja storitve in stroškov za neposredno izvajanje storitev na domu uporabnikov (dogovor 70,15 %) ter 100 % stroške strokovne priprave v zvezi s sklenitvijo dogovora.

Cena za uporabnika je v letu 2012 ostala enaka kot je bila v letu 2011, saj se zavedamo, da starejši občani vse bolj potrebujejo pomoč na domu. Pomoč se izvaja v nezmanjšanem obsegu. Delež subvencije občine pa se je glede na leto 2011 povečal iz 68,72% na 70,15 % zaradi ukinitve subvencije RS.

V. PRIMERJALNI PREGLED CEN STORITVE POMOČ DRUŽINI NA DOMU PO NEKATERIH OBČINAH ZA LETO 2012

OBČINA	Izvajalec storitve	Število prebivalcev*	Povp.št. uporab.	Prispevek uporabnikov	Prispevek občine	Ekonomska cena skupaj
Občina Dol. Toplice	DSO	3.298	4	5,25	15,08	20,33
Občina Mirna Peč	DSO	2.702	8	5,60	14,78	20,38
Občina Mengeš	Dom počitka Mengeš	6.662	15	8,67	9,38	18,05
Občina Kočevje	Zavod Jutro	16.292	83	5,2	14,3	19,5
Občina Brežice	CSD	23.235	93	6,34	12,53	18,87
Mestna občina Kranj	DU Kranj	51.225	145	4,2	12,26	16,46
Mestna občina Nova Gorica	CSD	35.640	190	4,17	14,54	18,71
Mestna občina Ptuj	CSD	23.957	45	6	12,14	18,14
Mestna občina Celje	Dom ob Savinji	48.081	263	4,1	13,44	18,39
Mestna občina Koper	CSD	47.539	120	5,1	12,6	17,7
Mestna občina Maribor	CSD	113.113	360	4,53	11,81	16,34
Ivančna Gorica	DSO	13.567	45	7	12,78	14,78
Grosuplje	DSO	15.660	70	6,77	10,15	16,92
Trebnje	DSO	18.424	46	6,61	9,62	16,23
Mestna občina Murska Sobota	CSD	20.080	35	5,8	11,39	17,9
Mestna občina Slovenj Gradec	Javni zavod Vetrnica	17.041	14	5,5	10,48	15,98
Mestna občina Velenje	CSD	33.331	70	8,14	9,12	17,26
Mestna občina Ljubljana	Zavod za oskrbo na domu	280.140	631	3,61	14,41	18,02
Mestna občina Novo mesto	Dom starejših občanov	40.925	200	5,5	12,93	18,44

*vir:Wikipedija

Iz zgoraj prikazanega primerjalnega pregleda cen v občinah je razvidno, da je povprečna cena za uporabnika 5,69 evrov. Dejanski razpon cen je od nekaj več kot tri evre za uro pomoči na domu, pa do več kot osem evrov, kar je za uporabnika, ki dnevno potrebuje pomoč že velik finančni zalogaj.

Cena storitve pomoči na domu za **uporabnika** v Mestni občini Novo mesto je nižja od povprečne cene iz primerjalnega pregleda, po **ekonomski ceni** pa smo primerljivi z občinami Nova Gorica, Brežice, Ptuj, Celje in Ljubljano.

Prispevek za uporabnika iz primerjalnega pregleda je višji kot v občini Novo mesto predvsem v občinah Mengeš, Brežice, Grosuplje, Trebnje, Murska Sobota in Velenje.

Primerjava ekonomskih cen med posameznimi izvajalci pa je otežena, ker so pri nekaterih občinah izločeni stroški prevozov in jih občine poravnava ločeno.

V. ZAKLJUČEK

Pomoč družini na domu ocenjujemo kot pomemben element socialne politike, ki ima največjo vrednost v tem, da nadomešča potrebo po institucionalnem varstvu. S tem pomembno vpliva na kakovost bivanja naših občank in občanov v jeseni življenja.

Dosedanje izkušnje izvajalca storitve v Mestni občini Novo mesto so pozitivne, saj imajo ves potreben kader in opremo, storitve pa opravljajo kvalitetno in v zadovoljstvo uporabnikov.

VI. PREDLOG SKLEPA

Kolegij občinske uprave Mestne občine Novo mesto predlaga županu, da sprejme naslednji sklep:

Občinski svet Mestne občine Novo mesto se seznani z analizo pomoči na domu s poudarkom na strukturi cene izvajalca.

Pripravila:
Ivanka Kumelj

VODJA URADA:
Mateja JERIČ